

پژوهش های

ایـــــــران شنـــــــاسـی

پـرســش و پــاســـخ

پیرامون پیشینه ی تاریـخی فرهنگی تمـدنی ایران

******

مجموعه مقالات وبگاه ایران شنــاسی

پیشینه ی فرهنگی تاریخی وهویّتِ ملّی!

www.iranologi.blogfa.com

IRANOLOGY11@GMAIL.COM

سال های

۱۳۹۲-۱۳۸۶

نوشته ی دکترمحمودرضاافتخارزاده

******

پیشینه ی فرهنگی تاریخی وهویّتِ ملّی!

پرسش:

بسمه تعالی و له الحمد .غرض از مزاحمت عرضه اشعاری است منسوب به یکی از حضرات آیات عظام(مدّ ظلّه العالی) که اخیرا دستاویز فردی معلوم الحال و مجهول الهویه موسوم به "قلی ننه جگرکی" با نام مستعار " حرامک مشیری" در بلاد فرنگ شده تا به مقدسات ملی ایران ناسزاها گوید.از حضرت عالی تقاضای عاجل دارم که پاسخی مناسب و نقدی متناسب از اشعار ذیل به عمل آورید! متن اشعار به قرار ذیل:

ما را ز کورش و کی و جم اعتبار نیست

فخری به داریوش و به اسفندیار نیست

مرده است دور رستم و سیروس و کیقباد

ما را به جاهلیت آن دوره کار نیست

....

از جاهلیت مجوس نگیریم رسم و راه

.....

پاسخ:

پیشینه ی فرهنگی تاریخی هر ملتی با فرهنگ و تاریخ ، بی گمان و به یقین شناسنامه و پشتوانه ی هویت و ملیت اوست !بی گمان راز بقا واستقلال ایران در تاریخ چند هزارساله اش، همین پیشینه و پشتوانه ی فرهنگی تاریخی اوست !چراکه گر جز این بود در پی تازش تازیان ، ایران نیز مانند مصر از بیخ و بن عرب می گردید ! این هویت و ملیت بر دو پایه استوار است

:اسطوره و تاریخ ! رستم پهلوان اسطوره ای و مظهر جوانمردی است و کورش پارسی قهرمان تاریخی و مظهر آزاد منشی است ! این، حداقلِ باورقوم ایرانی است که تاریخ و تحقیق و منطق عام جهانی، آن را به عنوان ارزش های عالی انسانی تایید و تاکید می کند و به رسمیت می شناسد! اسلام نیز این ارزش های انسانی و جهانی را به رسمیت می شناسد . در قرآن کریم از جوانمردی و آزاد منشی انسانی تعریف و تجلیل شده است ، آنجا که در قصص قرآنی از جوانمردان و آزاد منشان اقوام و ملل یاد می کند ؛ از جوانمردان روزگار دقیانوس ، از آزاد منشان روزگار فرعون و ... ذوالقرنین در قرآن کریم مظهر جوانمردی و آزادمنشی انسانی معرفی شده است تا آنجا که بسیاری از مفسران قرآن اورا همان کورش پارسی دانسته اند ! در کتابی که به تازگی از یک نویسنده ی مسلمان مصری بسیار وفادار به فرهنگ عرب و سامی ترجمه کرده ام ، در دو جا از کورش پارسی یاد کرده که برای خود من شگفت انگیز و غیر قابل انتظار بود ! این نویسنده آقای دکتر» محمد حُسنی مصطفی«است که کتاب قصص القرآن ویژه ی نسل جوان را نوشته است . او در باره یکورش پارسی می نویسد:

« تاریخ جهان باستان چهارامپراتور بزرگ را به خود دیده است : ذوالقرنین که همان کورش بزرگ پادشاه پارس باشد و او مومن بود و نیکوکار و منجی بشریت ... کورش پارسی ، بنیان گذار شاهنشاهی هخامنشی در کشور پارس بود . کورش بر ساردیس و بابل دست یافت و امپراتوری سامی را درغرب آسیا برانداخت و وارث امپراتوری آشور شد و برآسیای مرکزی چیره گشت ، تا آنجا که شاهنشاهی هخامنشی همه ی آسیا را شامل شد ! کورش پارسی شاهنشاه پارس ، بزرگ مردی مهربان و دل سوز انسان بود . او بر هر جا چیره می شد با مردم آن سرزمین با مهربانی و احترام بسیار رفتار می کرد ، مردم مغلوب را در عقاید و آداب شان آزاد می گذاشت ، معابدشان را گرامی می داشت و به آنان آزادی عقیده و رفتار و کردار و پوشاک و خوراک می داد . کورش پارسی ، شاهنشاه بزرگوار پارس ، به خداوند یکتا ایمان داشت .... در تفسیرهای قرآن آمده که کورش پارسی همان ذوالقرنین است که در سوره کهف از او به نیکی یاد شده است : «و از تو درباره ذوالقرنین می پرسند ، بگو : به زودی چیزی از او برای شما خواهم خواند . ما در زمین به او مکانتی دادیم و از هر چیزی وسیله ای به او بخشیدیم » ... »

بی گمان دوره ی باستان ایران از ظهور زرتشت به این سو را نمی توان جاهلیت نامید ، چرا که به اعتراف تاریخ ، زرتشت آیین یکتاپرستی آورد و دقیقا به همین دلیل در قرآن کریم به رسمیت شناخته شد و در کنار ادیان یهود و نصارا و صابئان از آن یادشده (قرآن /سوره حج / آیه ۱۹) **و بدین**

سان در ردیف اهل کتاب قرار گرفته است . آیین زرتشت درکتب اربعه و منابع روایی و مبانی فقهشیعه ی امامیه مورد توجه قرار گرفته و به» اهل کتاب «شناخته شده است[1] .در این منابع روایاتی از امامان شیعه به ویژه از امام علی بن ابی طالب نقل شده که آن حضرت آیین زرتشت را یکتا پرست و زرتشتیان را اهل کتاب معرفی فرموده است (وسائل الشیعه ۹۷/۶-۹۸+فروع کافی۱۶۱/۱+تهذیب ۲/۱+۵۲،۵۶،۵۷/۳۸۱ + من لایحضر ۱۷/۱+ مجالس۲۰۶+صدوق/التوحید۷+ شیخ مفید/المقنعه۴۴) باوجودی که سنیان و مذاهب چهارگانه تسنن، زرتشتیان را «مشرک» دانسته و می دانند (ن.ک : موسوعه الفقه الاسلامی۳۳۶/۱۲-۳۳۷)، لیک روایات شیعی که به لحاظ سند و متن قوی و متین است برخی از فقیهان اولیه تسنن را تحت تاثیر قرار داده که ناچار به نقل آن شده ولی به دلیل خوی پان عربیستی وغلبه ی قومیت عربی حاضر به قبول آن نشده اند ! قاضی ابویوسف در کتاب «الخراج» روایتی از امام علی بن ابی طالب(ع)را نقل کرده که حضرت فرموده : «من به آیین زرتشتیان بس دانا هستم ، ایشان اهل کتاب بوده که آن را همی خوانند و ایشان را علمی(=شریعت و آیینی) است که به آن عمل کنند»(الخراج۱۲۸) و نیز روایتی از امام صادق نقل می کند که آن حضرت فرمود : از عمرپسرخطاب در باره ی زرتشتیان پرسیدند و گفتند که ایشان نه یهودند و نه نصارا و نه اهل کتاب ! عمر پسرخطاب ندانست چه کند و امام علی فرمود : من به ایشان بس دانایم و ایشان اهل کتاب اند . در این هنگام عبدالرحمان پسر عوف برخاست و اعتراف کرد که : گواهی می دهم که رسول خدا ایشان را اهل کتاب می دانست و با ایشان رفتار با اهل کتاب را داشت! (الخراج ۱۲۹،۱۳۰ ، ۱۳۱)

---

(۱)در فقه شیعه امامیه زرتشتیان اهل کتاب هستند و رعایت حرمت و احترام شان واجب است : ن .ک : مفید/مقنعه : " ان الاصناف الذین وجبت علیهم الجزیه ثلاثه وهم الیهود و النصاری و المجوس "= " ان سه دسته ای که برایشان پرداخت جزیه واجب شده عبارتند از یهود و نصارا و زرتشتیان " + توسی/ تهذیب الاحکام ۱۱۴/۴. جواز ازدواج با زرتشتیان که اهل کتاب اند : ...عن ابی عبدالله(ع)قال : لا باس بالرجل ان یتمتع بالمجوسیه " . عن الرضا(ع)، قال: سالته عن نکاح الیهودیه و النصرانیه ؟ فقال(ع) : (لا باس . فقلت : فمجوسیه / فقال(ع) : (لا باس به ..."= "امام صادق فرمود ازدواج با زن زرتشتی جایز است " . " راوی گوید از امام رضا در باره ازدواج با زن یهودی و مسیحی و زرتشتی پرسیدم فرمود جایز است " (ن. ک : توسی / تهذیب الاحکام ۲۵۶/۷/حدیث۳۱/۱۱۰۵. + حدیث ۳۱/۱۱۰۶ + ۳۳/۱۱۰۷ .+الاستبصار۱۴۴/۳.+توسی /همان۳۰۰/۷حدیث۱۲/۱۲۵۴ : " اگر زن فرد زرتشتی مسلمان شد و مرد بر دین خویش باقی بماند عقد درست است و نباید اورا از دارالاسلام به دارالکفر راند ". مقایسه کنید با فقه وحدیثِ تسنن /مقاله ی تسنن در همین وبلاگ.

دیدگاه خوانندگان!

بسم الله الرحمن الرحیم از شما قبول میکنیم که مجوس همان زرتشت است و اهل کتابند ولی آتش پرست بوده اند,به ثنویت اعتقاد داشته اند, مخلوقات حق را به خوب و بد تقسیم میکردند و یزدان را در مقابل اهریمن قرار میدادند. در حالیکه شیطان

مخلوق خدای تعالی است."ان الدین عند الله الاسلام) . . . ۱۸ آل عمران "(که نازل شده خط بطلانی بر اعتبار ادیان سلف در مقابل اسلام کشیده است. گیرم زمان باستان زمان جاهلیت نبوده و زمان مجوسیت مثلا اهل کتاب! بوده حال که باطل شده چه لزومی دارد بر پندار و گفتار و کردار نیک ایشان پافشاری کنیم و چهارشنبه سوری (سوزی) و . . . را ابقا کنیم ؟دین اسلام فرهنگ دارد نیازی به پیروی از آداب و رسوم و فرهنگ گذشته (که چه بسا در تعارض با فرهنگ دین شاید باشد و یا لغو و بی معنی باشد) نیست.صبغه و رنگ خدا بهترین صبغه است.دین اسلام در ریزترین شئونات زندگی هم دستوراتی دارد).با کدام پا اول وارد مستراح شویم, کی ها آمیزش بکنیم, نشسته شانه بزنیم , ناخنها را کی بگیریم؟,کی ها و چگونه حجامت بکنیم , در کدام جهت تخلی کنیم و هزاران مورد مکروه و مستحب دیگر (و همینها فرهنگ ناب و خدایی اسلام را میسازد که از طرف خالق هستی با سنت نبوی به بشریت ابلاغ شده و ایشان را الگوی حسنه برای جمیع بشریت تا غروب هستی معرفی نموده است فلذا دیگر محلی از اعراب برای فرهنگهای عقب مانده خودمان نمیماند.گیرم رستم نماد شجاعت و جوانمردی و وطن پرستی است ولی فقط یلی بوده در سیستان که فردوسی او را رستم داستان) بله فقط داستان (!کرده است. ما امیرالمومنین , حیدر کرار , غالب کل غالب , کننده در خیبر مولی الموحدین علی ابن ابیطالب را داریم که فضایلش به تقریر و تحریر نگنجد و بعنوان الگوی بیمانند بشریت و همه فضایل اخلاقی است).نیازی به رستم افسانه ای که شرب خمر میکرده و پسرش را با نیرنگ و دغل بازی ناجوانمردانه میکشد و به فردوسی که فرمان شاه را با فرمان یزدان برابر قرار میدهد (چه فرمان یزدان چه فرمان شاه)نداریم..بجای رستم شناسی و اساطیر نامعلوم الهویه شناسی ما علی شناسی میکنیم که به درد دنیا و عقبی مان میخورد/.پیام خصوصی /توسط:علی ربانی/ یکشنبه ۲۵فروردین۱۳۹۲ساعت۰:۱۵

اَلـدِّراســاتُ الايــرانيِّـــة

اَسْــئلة و اَجْــوبَـــة

حَوْلَ خَلْفيّةِ ايرانَ اَلتّاريخيّة والثّقافيّة والْحضاريّة

للباحث و الكاتب الايرانی

الدكتورمحمودرضاافتخارزاده

****

IRANOLOGY

QUESTION & ANSWER

About historical , cultural & civilizational background of Iran

www.iranologi.blogfa.com

IRANOLOGY11@GMAIL.COM

BY

DR.M.R.EFTEKHARZADEH

